

„Domov“ na benzince

Pohledem dneška bylo v Mexiku tenkrát bezpečno. Otevřená válka mezi vládou a narkomafií přišla až s nástupem prezidenta Calderóna a viditelným rizikem byla jen rozbujelá „normální“ kriminalita a doznívající gerilová válka v Chiapasu. Cesta proti proudu nádherných kaskád Aqua Azul na řece Tulija byla omezena existencí povstaleckých vesnic, na silnicích byly „checkpointy“ z pytlů naplněných pískem, vojáci u nich měli neprůstřelné vesty a na hlavách kevalové přilby. V centru Mexico City byl, s trochou přehánění, snad každý třetí člověk v nějaké uniformě. Jak říkám, tehdy ještě bylo v Mexiku relativně bezpečno. Stejně ale nebylo rozumné přespávat v karavanu jen tak „nadivoko“ a tak se naším „domovem“ na několik týdnů staly čerpací stanice státní společnosti PEMEX (Petroleos Mexicanos), které byly dnem i nocí

hlídány po zuby ozbrojenými komandy. „Domov“ to na těch benzinkách byl dost drsný, protože „tiráci“ na parkovištích startovali své trucky už od čtyř ráno, jejich špatně seřizené motory kouřily ve výšce dva a půl tisíce metrů až hrůza, záchody a umývárny.....hanba mluvit. Na druhou stranu má takový karavan své výhody. Není třeba denně balit batohy, zapisovat se v recepcích a čekat, až vám na pokoji vymění vadnou žárovku. Program může být nabitý k prasknutí, protože se občas dá jet i v noci a ani s „krmením“ to není velký problém.

Dnes to je v Mexiku asi trochu jiné. Oběti drogové války se počítají na desítky tisíc a konce násilí nevidět. Jak z kruhu ven, to asi neví ani patronka Mexičanů Panna Maria Guadalupská. Mexiko splácí Spojeným státům olbřímí úvěr, další miliardy tečou do bezpečnostních služeb, na řešení sociálních problémů zákonitě nezbyvá a drogové kartely to dovedou mistrně zneužívat. Prezidentova strana ve volbách ztratila parlamentní většinu a narkomafie si zajišťuje podporu obyvatelstva, tím, že v oblastech, které má pod kontrolu, vytváří lepší životní podmínky. Zdá se, že dokud bude v Mexiku bída a v USA hlad po drogách, budou mít drogové kartely navrch.

Tisíce mrtvých ale v Mexiku nejsou žádnou novinkou. Když v roce 1487 Aztékové zasvěcovali hlavní chrám v Tenochtitlánu (dnešní Mexico City), shromáždili panovníci Ahuitzotl a Netzahualpilli na dvacet tisíc! zajatců a aztéctí kněží je obětovali bohu slunce Tonatiuhovi tím, že jim zaživa vyřízli srdce z těla. Může se pak někdo porobeným národům divit, že ve španělských dobytých viděli své zachránce a pomáhali jim Aztéky porazit? Španělé pak „na oplátku“ roku 1562 v jednom z měst na Yukatánu umučili čtyři a půl tisíce Mayů a dalších šest tisíc včetně žen a dětí těžce poranili, protože uctívali „cizí bohy“. A Mayové, nazývaní pro svoji vzdělanost Řeky Nového světa? V Chichen Itzá jako oběť bohu vody svrhávali do proslulé svaté studny Cenota předem vybrané panny, socha Chac Moola drží na břiše mísu do které byla dávána zaživa vyňatá lidská srdce a míčová hra pelota? Darmo mluvit! Pokud nelžou reliéfy na tribunách hřiště, tak poražené družstvo bývalo rituálně usmrceno.

I tak v nás ale všechny ty zaniklé civilizace vzbuzují posvátnou úctu. V defilé Olméků, Mayů, Toltéků, Zapotéků, Mixtéků, Aztéků a dalších národů Mezoameriky obdivujeme úžasnou architekturu, urbanistické řešení měst, matematiku, která znala nulu, vyspělou astronomii i složité kalendáře. Podle toho mayského měl dokonce v pátek 21. prosince 2012 nastat konec světa. Pravda je, že toho dne končil po více než pěti tisíci letech mayský kalendářní cyklus, ale obrovské tsunami, zemětřesení, sprchy meteoritů, požáry - zkrátka apokalypsa, to už snad byly jen výplody senzacechtivých fantastů.

Kde se vlastně vzali všichni ti lidé a proč toho o nich víme tak málo? Dominikánský misionář viděl ve zdejších indiánech potomky desítky ztracených izraelských kmenů, darwinisté pátrali po předchůdcích člověka do doby, než se zjistilo, že v americké prehistorii se nikdy žádní primáti nevyskytovali. Nejblíže pravdě bude asi teorie Aleše Hrdličky, podle které první lidé do Ameriky přešli z Asie přes zamrzlý Beringův průliv někdy před pětatřiceti tisíci lety.

Málo toho o předkolumbovských civilizacích víme i díky ideologické zabeđenosti jistého františkána Diego de Landy. Ten dal v roce 1562 příkaz, aby stovky mayských kodexů byly veřejně spáleny a sám o tom s uspokojením píše : „*Našli jsme velké množství knih..... neobsahovaly nic jiného než pověry a ďábelské lži, tak jsme je všechny spálili, čehož oni nad očekávání litovali a zřejmě tím velice trpěli*“. Z bohaté mayské literatury tak zbyly jen tři fragmenty a my máme volné pole pro fantazii. Třeba právě o tom konci světa 21. prosince 2012.

poznámka red. rady.:

"Jan Duchek, gen.v.v., nyní v roli cestovatele a šířitele kultury v klatovském regionu. Jeho osvětářská činnost je velice široká a uznávaná. Jeho cestovatelskými cíli jsou místa v jižní Americe, Mexiko, mayské civilizace. V jeho létech je to úsilí neuvěřitelné. Jakkpak se tato činnosti pozdává kolegům, vrstevníkům?"